

Top 11-prosessimittarien toteutuminen vuonna 2021, Sivistystoimiala

Perusopetus

Pitkän aikavälin tavoite 1. Lasten ja nuorten hyvinvointi lisääntyy

Toimenpide: Vahvistetaan mielenterveystaitoja, varmistetaan riittävä henkilöstöresurssi ja osaaminen, valmistellaan Porilaisten lasten ja nuorten turvataidot -suunnitelma osaksi Intopolku-sivustoa.

Mittari 1. Kouluterveyskyselyn kiusaamisen liittyvät tunnusluvut/paraneva kehitystrendi.

Mittari 2. Koulujen lukuvuosisuunnitelmiin sisältyvän tilasto-osion koulukiusaamistapausten määrä/laskeva trendi.

Mittari 3. Koulupsykologien htv suhteutettuna oppilasmäärään.

Mittari 4. Turvataidot-suunnitelma on valmis.

Vastuuhenkilö: toimialajohtaja

Selvitys toteutumasta vuonna 2021:

Mittari 1: Vuoden 2021 kouluterveystutkimuksen tulosten mukaan kiusaamista viikoittain kokeneiden määrä on lisääntynyt perusopetuksessa vuoden 2019 tuloksiin verrattuna. Alakouluissa 8,4 prosenttia (tytöt 7,8 ja pojat 9), yläkouluissa 6,8 prosenttia (tytöt 5,5 ja pojat 8,4) ja lukioissa 0,8 prosenttia (tytöt 0,3 ja pojat 1,8) kyselyyn vastanneista kertoo tulevansa kiusatuksi viikoittain. Kiusattujen osuus on noussut alakoulun osalta 1,1 ja yläkoulun osalta 0,7 prosenttiyksikköä. Kyselyyn vastanneiden porilaisten tyttöjen vastausten määrä ja kehityssuunta kiusattuna olemisen osalta on samanlainen koko maan tuloksiin verrattuna. Porilaisista pojista on useampi koulukiusattuna koko maan tulokseen verrattuna (alakoulu: porilaisista 9 prosenttia, koko maa 7,8 ja yläkoulu: porilaisista 8,4, koko maa 6,3). Yläkoululaiset kertovat kiusaamisesta aiempaa useammin koulun aikuiselle ja siihen puuttumisen on koettu auttavan useammin. Alakoululaisista pojat ovat kertoneet aiempaa useammin kiusaamisesta mutta tytöt aiempaa vähemmän.

Mittari 2: Koulujen lukuvuosisuunnitelmien kiusaamistapauksia perusopetuksessa oli 2020-2021 63 kappaletta. Luvut 2019-2020 78 kappaletta, 2018-2019 101 kappaletta. Trendi on siis laskeva, mutta asiassa on suurta vaihtelua ja tilastointi on hankalaa. Kiusaamisen vastainen työ ja siihen liittyvän osaamisen vahvistaminen on jatkuvasti toiminnan ydintä.

Mittari 3: Neljän uuden psykologitoimen perustamiseen on saatu lupa. Kaikkia toimia ei ole saatu täytettyä. Ostopalveluin on turvattu palvelutasoa. Joulukuun 2021 tilanteen mukaan perusopetuksessa oli käytössä 6,3 htv psykologipalvelua. Perusopetuksen oppilaita oli (yksityiset koulut mukaan lukien) 8966 oppilasta, joten oppilasmäärä/psykologihtv=1423. Tilanteet vaihtelevat nopeasti. Vuonna 2023 todennäköisesti voimaan astuva mitoitus on 780 oppilasta/psykologi. Psykologin toimia on ollut viime vuosina perusopetuksessa seitsemän ja toisella asteella viisi. Vuonna 2021 toimien määrä kasvoi neljällä, ja perusopetuksessa se on siis nyt 11. Kaikki psykologin toimet eivät ole olleet eivätkä ole täytettyjä.

Mittari 4: Turvataitosuunnitelmaa on valmisteltu, mutta se ei ole vielä valmis. Suunnitelman tarkoitus on, että turvataitojen opetukseen olisi valmiit mallit jokaiselle vuosiluokalle. Se tavoittaisi samansisältöisesti kaikki porilaiset lapset ja nuoret. Asiaan liittyen on tehty taustaselvittelyjä mm. kyselyin, teoriataustoihin paneutuen ja yhteistyökumppaneiden kanssa neuvotellen. Turvataitokokonaisuutta on pilotoitu muun

muassa Satakunnan Sydänpiirin kanssa elvytystaitojen opettamisen osalta ja Porin perusturvan kanssa päihdekasvatuksen osalta. Tällä tavoin on mallinnettu vuonna 2021 turvataitokokonaisuutta, jossa on vuosiluokkakohtaiset opettamisen paikat, saatavilla oleva materiaali opetukselle ja mahdollisesti kokonaisuuteen liitettävä henkilöstön koulutus. Syksyllä 2021 alustavasti pohdittiin suunnitelman julkistamista Intopolku-sivustolla, mutta tämä ei ole edennyt.

Pitkän aikavälin tavoite 2. Tavoitellaan optimikokoisia opetusryhmiä. Opetuksen laatu säilyy, vaikka kustannukset laskevat.

Toimenpide: Oppilaaksi ottoalueiden tarkastus vuosittain

Mittari 1: Oppilasta per opetustunti

Mittari 2: Opetuksen kustannukset per oppilas

Vastuuhenkilö: Toimialajohtaja

Selvitys toteutumasta vuonna 2021:

Mittari 1: Yleisopetuskouluissa oppilasmäärät oppituntia kohden ovat olleet 2017-2018 19,1, 2018-2020 18,9, 2020-2021 17,7 ja 2021-2022 17 oppilasta/oppitunti. Erityiskouluissa luvut ovat olleet 2017-2018 7,4, 2018-2020 7,8, 2019-2020 7,5 ja 2020-2022 7,1 oppilasta/oppitunti.

Oppilasmäärä opetustuntia kohden kuvaa tilannetta kouluissa paremmin kuin perinteinen luokkakoko. Se huomioi esimerkiksi jakotunnit, samanaikaisopetuksen ja joustavasti ryhmitellen järjestetyn opetuksen. Erillisrahoitus (ryhmäraha, covid-avustus) vaikuttaa hieman tunnuslukuihin pienentäen oppilasmäärää oppituntia kohden. Yleisopetuskouluissa luvut vaihtelevat koulumuodon mukaan. Esimerkiksi 2021-2022 alakouluissa on 18, yläkouluissa 14,9 ja yhtenäiskouluissa 18,3 oppilasta/opetustunti.

Perinteinen mittari, luokkakoko, on vaihdellut yleisopetuskouluissa: 2017-2018 se oli 19,6 (alakoulut 20, yläkoulut 19,7, yhtenäiskoulut 19), 2018-2020 se oli 20 ja 2020-2022 se oli 20,5.

Mittari 2: Perusopetuksen opetuksen kustannukset oppilasta kohden olivat vuonna 2021 4.340 euroa. Edellisenä vuonna kustannukset olivat 4.457 euroa oppilasta kohden.

Pitkän aikavälin tavoite 3. Kehitetään porilaisia malleja peruskoulun ja toisen asteen opintojen väliin.

Toimenpide: Porilaisen mallin luominen nivelvaiheeseen

Mittari: Perusopetuksen päättäneistä toisen asteen opintoihin siirtyneet %

Vastuuhenkilö: Toimialajohtaja

Selvitys toteutumasta vuonna 2021:

Mittari 1: Yläkoulujen antamien tietojen mukaan kaksi oppilasta ei saanut lukuvuoden 2020-2021 päätteeksi perusopetuksen päättötodistusta. Määrä on sama kuin viime lukuvuonna. Molempien oppilaiden osalta on ryhdytty toimenpiteisiin ja toinen jatkaa parhaillaan perusopetuksen oppimäärän suorittamista. Päättötodistuksen saaneista oppilaista vaille jatko-opintopaikkaa jäi vain yksi oppilas ja hänelle on osoitettu muuta toimintaa. Muut oppilaat jatkoivat opiskelua toisella asteella tai aloittivat esimerkiksi oppisopimuskoulutuksen. Tänä lukuvuonna tuli voimaan laki pidennetyistä oppivelvollisuudesta, jonka myötä kaikille perusopetuksen päättäneille tulee löytyä jatko-opintopaikka. Oppivelvollisuuden laajenemisen myötä nivelvaiheyhteistyötä on vahvistettu mm. eri toimijoista koostuvalla työryhmällä, TUVA-koulutuksen alueellisella valmistelulla ja perusopetuksen tehostetun ohjaussuunnitelman laatimisella sekä on saatu lupa kahden uuden perusopetuksen oppilaan ohjaajan palkkaamiseen.

Pitkän aikavälin tavoite 4. Perheiden ja lasten tukeminen varhaisessa vaiheessa, matala kynnyks

Toimenpide: Tuodaan matalan kynnyksen palveluita kouluille. Toteutus vaatii yhteistyötä perusturvan kanssa.

Mittari 1: Oppilasmäärä suhteutettuna koulukuraattorien ja koulupsykologien määrään.

Mittari 2: Perusturvan tuottamien tukihenkilöiden määrä kouluilla
Vastuuhenkilö: Toimialajohtaja

Selvitys toteutumasta vuonna 2021:

Mittari 1: Neljän uuden psykologitoimen perustamiseen on saatu lupa. Kaikkia toimia ei ole saatu täytettyä. Ostopalveluin on turvattu palvelutasoa. Joulukuun 2021 tilanteen mukaan perusopetuksessa oli käytössä 6,3 htv psykologipalvelua. Perusopetuksen oppilaita oli (yksityiset koulut mukaan lukien) 8966 oppilasta, joten oppilasmäärä/psykologihtv=1423. Tilanteet vaihtelevat nopeasti. Vuonna 2023 todennäköisesti voimaan astuva mitoitus on 780 oppilasta/psykologi. Koulukuraattorien osalta joulukuussa 2021 oppilaita/kuraattori oli 682. Tammikuussa 2022 voimaan astui mitoitus, 670 oppilasta/kuraattori, ja lisärekrytoinnin jälkeen tilanne tammikuussa 2022 on 626 oppilasta/kuraattori.

Kuraattorien lukumäärä oli lukuvuonna 2018-2019 16 henkilöä, lukuvuosina 2019-2021 17 henkilöä ja nyt tammikuusta 2022 alkaen lukumäärä on 18 henkilöä. Psykologin toimia on ollut viime vuosina perusopetuksessa seitsemän ja toisella asteella viisi. Vuonna 2021 toimien määrä kasvoi neljällä, ja perusopetuksessa se on siis nyt 11. Kaikki psykologin toimet eivät ole olleet eivätkä ole täytettyjä.

Mittari 2: Opetusyksikkö on ollut mukana suunnittelemassa perusturvan perhetyöntekijöiden sijoittamista kouluille. Henkilöt on rekrytoitu ja työskentelyalueet vahvistettu. Perhetyöntekijöitä oli vuoden 2021 lopussa 7 kappaletta porilaisilla kouluilla. Vuonna 2020 perhetyöntekijöitä oli 2 kappaletta.

Varhaiskasvatus

Pitkän aikavälin tavoite: Varhaiskasvatuksen organisaation taloudellisuuden parantaminen ja organisaation tarkastelu vastaamaan kysyntää sekä asiakkaalle tarjottavien palveluiden monipuolisuus

Toimenpide 1: Omien yksiköiden käyttöasteen nosto

Mittari: Käyttöaste on vähintään päivämuotoisissa päiväkodeissa < 85 % ja ilta/vuoropäiväkodeissa < 70 %. Vuoteen 2024 mennessä.

Vastuuhenkilö: Yksikön päällikkö

Selvitys toteutumasta vuonna 2021: Ei ole toteutunut. Päiväpäiväkotien keskiarvo oli 74 % ja vuoropäiväkotien 57 %. Ennen koronaa vuonna 2019 päiväpäiväkotien keskiarvo oli 81 %. Koronatilanne on vaikuttanut siihen, että sekä lapsilla että henkilöstöllä on ollut huomattavasti aiempaa enemmän yllättäviä poissaoloja. Tiukentuneista ryhmäkoko- ja mitoitussäädöksistä lapsia voi sijoittaa ryhmään enintään kolmen kasvatushenkilöstön mitoitusta vastaavan määrän. Tästä johtuen lapsia ei ole voitu sijoittua yksittäiseen lapsiryhmään yhtä paljon kuin aiempina vuosina. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alentaminen valtakunnallisesti ja subjektiivisen varhaiskasvatuksen rajauksen poisto ovat vaikuttaneet yksittäisten lasten palvelutarpeen kasvuun, samaa varhaiskasvatuspaikkaa ei enää voi käyttää kaksi lasta.

Toimenpide 2: Kokonaiskustannusten laskeminen

Mittari: Kokonaiskustannus 12 956 €/lapsi/vuosi laskee -2 % (tähän summaan lasketaan koko varhaiskasvatuksen kokonaisuus)

Vastuuhenkilö: Yksikön päällikkö

Selvitys toteutumasta vuonna 2021: Kokonaiskustannus vuonna 2021 oli 12 928 €/lapsi/vuosi. Laskua oli 0,2 %. Kokonaiskustannus ei ole laskenut tavoitellusti. Syynä tähän olivat korona ja tiukentuneet mitoitus- ja ryhmäkokosäädökset.

Toimenpide 3: Henkilökunnan vähentyminen lasten määrän vähentyessä

Mittari: Lasten määrän vähentyessä henkilöstön määrä vähenee suhteessa 2/10

Vastuuhenkilö: Yksikön päällikkö

Selvitys toteutumasta vuonna 2021: Ei ole toteutunut. Lasten määrä väheni vuodesta 2020 vuoteen 2021 44:llä. Henkilöstömäärä vuonna 2020 oli keskimäärin 680 ja vuonna 2021 682. Henkilöstömäärä kasvoi kahdella, vaikka suhdeluvun mukaan sen olisi tullut vähentyä yhdeksällä. Syynä korona ja tiukentuneet mitoitus- ja ryhmäkokosäädökset. Mitoituksesta ei ole 1.8. 2021 jälkeen saanut edes tilapäisesti poiketa. Sijaisia ei ole ollut saatavissa, kiertäviä lastenhoitajia on lisätty. Avustajan tukea tarvitsevien lasten määrä on kasvanut.

Toimenpide 4: Asiakkaalle tarjottavien palvelujen monipuolisuus

Mittari: Oman tuotannon ja palvelusetelien ostojen suhde 70 %/30 % vuoteen 2024 mennessä

Vastuuhenkilö: Yksikön päällikkö

Selvitys toteutumasta vuonna 2021: Palvelusetelipäiväkotien osuus on noussut vuoden aikana noin prosenttiyksikön verran, lähennellen jo 25 %. Oman tuotannon ja palvelusetelien ostojen suhde 75 %/25 %.

Pitkän aikavälin tavoite: Porin lukion vetovoimaisuuden ja laadun varmistaminen

Toimenpide: Varmistetaan laadukas opetus ja houkutteleva kurssitarjonta

Mittari: Mittarien ja seurantajärjestelmän luominen

Vastuhenkilö: Toimialajohtaja

Selvitys toteutumasta vuonna 2021:

Mittari 1: Lukiossa on keskitytty yhdistymisen valmisteleamiseen, toisen asteen maksuttomuuden toteuttamiseen ja uuden opetussuunnitelman jalkauttamiseen. Mittarit ja seurantajärjestelmät on pidetty pääsääntöisesti ennallaan, ja niiden kehittämistä jatketaan. Valtion myöntämällä lisävastuksella on paikattu koronan aiheuttamia haittoja mm. opetusryhmiä pienentämällä ja tukea antamalla. Henkilökunnan tietoteknistä osaamista on vahvistettu koulutuksen avulla.

Päivälukioiden tuntikehys oli lukuvuonna 2018-2019 yhteensä 1622 tuntia, 2019-2020 1703 tuntia, 2020-2021 1715 tuntia ja 2021-2022 1695 tuntia. Lukuvuoden 2021-2022 tuntimäärä ei ole suoraan vertailukelpoinen aikaisempiin lukuihin, koska lukiot ovat yhdistyneet hallinnollisesti ja Porin lukion ja aikuislukion tuntimäärä on jaettu kokonaispottina eikä aiempien vuosien tapaan eroteltuna. 1695 tuntia on saatu vähentämällä kokonaispotista sama tuntimäärä, mikä aikaisemmin on jyvitetty aikuislukiolle.

Päivälukioiden opiskelijamäärä oli lukuvuonna 2018-2019 yhteensä 1201 henkilöä, 2019-2020 1207 henkilöä, 2020-2021 1246 henkilöä ja 2021-2022 1238 henkilöä.
